

Sikkerhetsdatablad DS

Sikkerhetsdatablad 4/9/2018, Revisjon 5

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator
Handelsnavn: DS

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes
Forhåndsblandet sementmørtel.

Frarådet bruk:
==

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet
Leverandør.
Mapei AS - Vallsetveien 6
2120 Sagstua - Norway

Kvalifisert person ansvarlig for sikkerhetsdatabladene:
sicurezza@mapei.it

1.4. Nødtelefonnummer
MAPEI AS - telefon: +47-62972000
fax: +47-62972099
www.mapei.no (Kontortid)
Giftinformasjonen – Telefon: +47 22591300

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Kriterier iflg. CLP-forordningen (EF) nr. 1272/2008:

- ⚠ Advarsel, Skin Irrit. 2, Irriterer huden.
- ⚠ Fare, Eye Dam. 1, Gir alvorlig øyeskade.
- ⚠ Advarsel, Skin Sens. 1B, Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

Uheldige fysiske og kjemiske virkninger på menneskelig helse og på miljøet:
Ingen andre farer

2.2. Merkingselementer

Symboler/tegn

Fare

Fareindikasjoner:

H315 Irriterer huden.

H318 Gir alvorlig øyeskade.

H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

Forholdsregler:

Sikkerhetsdatablad DS

P261 Unngå innånding av støv.
P280 Benytt vernehansker / verneklær / vernebriller / ansiktsskjerm.
P302+P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye vann.
P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter.
Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER.

Særlige bestemmelser:

Ingen

Inneholder

Portland sement, Cr(VI) < 2 ppm

Spesialtiltak i henhold til vedlegg XVII av REACH og påfølgende endringer:

Ingen

2.3. Andre farer

vPvB stoffer: Ingen - PBT stoffer: Ingen

Andre farer:

Ingen andre farer

Se avsnitt 11 for tilleggsinformasjon om krystallinsk silika.

AVSNITT 3: Sammensetning / opplysninger om bestanddeler

3.1. Stoffer

N.A.

3.2. Stoffblandinger

Farlige stoffer i henhold til CLP-regulering og tilhørende klassifisering:

>= 75% fri krystallinsk silika ($\phi > 10 \mu$)

CAS: 14808-60-7, EC: 238-878-4

Produktet regnes ikke som farlig i overensstemmelse med Reguleringen EU 1272/2008 (CLP).

>= 10% - < 20% Portland sement, Cr(VI) < 2 ppm

CAS: 65997-15-1, EC: 266-043-4

⚠ 3.2/2 Skin Irrit. 2 H315

⚠ 3.4.2/1B Skin Sens. 1B H317

⚠ 3.3/1 Eye Dam. 1 H318

⚠ 3.8/3 STOT SE 3 H335

>= 0.1% - < 0.25% fri krystallinsk silika ($\phi < 10 \mu$)(*)

CAS: 14808-60-7, EC: 238-878-4

⚠ 3.9/2 STOT RE 2 H373

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Ved hudkontakt:

Fjern straks de tilsølete plaggene

TA ØYEBLIKKEG KONTAKT MED LEGE

Fjern tilsølte klær umiddelbart og kast dem på en sikker måte.

Etter hudkontakt vask umiddelbart med såpe og rikelige mengder vann.

Ved øyekontakt:

Ved kontakt med øynene skyll åpne øyne med vann tilstrekkelig lenge og ta deretter straks kontakt med en øyelege.

Beskytt uskadet øye.

Sikkerhetsdatablad DS

Ved svelging:

Oppkast må absolutt ikke fremføres. HENVEND DEG STRAKS TIL LEGE.

Skyll munnen godt og drikk mye vann. Dersom det oppstår ubehag, kontakt lege umiddelbart og vis dette sikkerhetsdatabladet.

Ved innånding:

Flytt den forulykkede ut i frisk luft, hold vedkommende varm og i hvile.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Dersom produktet innhaleres vil det forårsake irritasjon for luftveiene, og dersom det kommer i kontakt med huden vil det forårsake betydelig betennelse, med forbrenninger, skorper eller vannblærer

Produktet kan føre til alvorlige øyenskader, som skade på hornhinne eller iris, dersom det kommer i kontakt med øynene

Produktet inneholder sement, som i kontakt med kroppsvæsker (svette etc.) gir en kraftig alkalisk reaksjon som kan forårsake irritasjoner.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege (vis fram bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet, om mulig).

Behandling:

(se avsnitt 4.1)

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slukningsmidler

Egnet slukkeutstyr:

Vann.

CO2 eller pulverapparat

Slukkemidler som ikke må brukes av sikkerhetshensyn:

Ingen spesielle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Produktet er ikke brannfarlig.

5.3. Råd til brannmannskaper

Bruk egnet pusteutstyr.

Samle opp tilsølt slukkevann separat. Dette vannet må ikke skylles ut i sluk eller lignende.

Flytt uskadete beholdere fra umiddelbart farlig område hvis dette lar seg gjøre uten sikkerhetsrisiko.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Bruk personlig verneutstyr.

Flytt personer i sikkerhet.

Se beskyttelsestiltak under punkt 7 og 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Må ikke slippe ut i jorden/undergrunnen. Må ikke slippe ut i vann eller sluk.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Samle opp produktet raskt, ta i bruk beskyttelsesplagg og maske.

Begrens spredningen, ta opp mekanisk, og unngå å virvle opp støv.

Etter oppsamlingen, vask område og gjennværende materiale med vann

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se også avsnittene 8 og 13

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Unngå kontakt med øyne og hud og eksponering for høye støvkonsentrasjoner.

Unngå støvutvikling og støvdannelse.

Ikke bruk tomme beholdere før de er skikkelig rengjort.

Før eventuelle overføringsoperasjoner, pass på at det ikke er noen rester av inkompatible materialer i beholderne. (see point 10.5)

Sikkerhetsdatablad DS

Tilsølte klær må skiftes før du går inn på områder der det finnes mat.

Det må ikke spises eller drikkes i løpet av arbeidet

Se også avsnitt 8 for anbefalt beskyttelsesutstyr.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Uforenelige stoffer:

Ingen spesiell. Se også følgende paragraf 10

Indikasjoner for lokalene:

Passe luftige lokaler

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen spesielle

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

fri krystallinsk silika ($\varnothing > 10 \mu$) - CAS: 14808-60-7

ACGIH - TLVs(8t): 0.025 mg/m³ - Merknader: (R), A2 - Pulm fibrosis, lung cancer

National -- land: NORWAY - TLVs(8t): 0.3 mg/m³ - Merknader: NORWAY, K 7

National -- land: NORWAY - TLVs(8t): 0.3 mg/m³ - STEL: 0.6 mg/m³ - Merknader:

DENMARK, inhalable aerosol inhalable aerosol

National -- land: NORWAY - TLVs(8t): 0.1 mg/m³ - STEL: 0.2 mg/m³ - Merknader:

DENMARK, respirable aerosol respirable aerosol

Portland sement, Cr(VI) < 2 ppm - CAS: 65997-15-1

ACGIH - TLVs(8t): 1 mg/m³ - Merknader: (E,R), A4 - Pulm func, resp symptoms, asthma

fri krystallinsk silika ($\varnothing < 10 \mu$)(*) - CAS: 14808-60-7

National -- land: NORWAY - TLVs(8t): 0.3 mg/m³ - Merknader: NORWAY, K 7

National -- land: NORWAY - TLVs(8t): 0.3 mg/m³ - STEL: 0.6 mg/m³ - Merknader:

DENMARK, inhalable aerosol inhalable aerosol

National -- land: NORWAY - TLVs(8t): 0.1 mg/m³ - STEL: 0.2 mg/m³ - Merknader:

DENMARK, respirable aerosol respirable aerosol

EU - TLVs(8t): 0.025 mg/m³ - Merknader: A2 (R) - Pulm fibrosis, lung cancer

ACGIH - TLVs(8t): 0.025 mg/m³ - Merknader: (R), A2 - Pulm fibrosis, lung cancer

DNEL eksponeringsgrenseverdier

N.A.

PNEC eksponeringsgrenseverdier

N.A.

8.2. Eksponeringskontroll

Beskyttelse av øynene:

Vernebriller

Bruk tettsittende sikkerhetsbriller, ikke bruk kontaktlinser.

Beskyttelse av huden:

Nitrile gloves are suggested (1,3 mm; 480 min). Not recommended gloves: not waterproof gloves

Åndedrettsbeskyttelse:

Ikke nødvendig ved vanlig bruk

Alt personlig verneutstyr må være i samsvar med de relative CE standardene (som EN 374 for hansker og EN 166 for briller), korrekt vedlikeholdt og oppbevart. Bruksvarigheten for verneutstyret mot kjemiske stoffer avhenger av forskjellige faktorer (brukstype, værfaktorer og oppbevaringsmetode), som også kan redusere betraktelig brukstiden som er foresatt av CE-standardene. Rådspørr alltid leverandøren av verneutstyret. Arbeidstaker må gis opplæring i bruk av verneutstyret.

Termiske farer:

Ingen

Miljømessige utsettingskontroller:

Ingen

Sikkerhetsdatablad DS

Egnede konstruksjonstiltak:
Ingen

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende og farge:	pulver.
Farge:	hvit. e grå.
Lukt:	av sement.
Luktterskel:	N.A.
pH:	N.A.
Smeltepunkt / frysepunkt:	== °C
Startkokepunkt og fordampingshastighet:	== °C
Antennelighet fast legeme/gass:	N.A.
Selvantenningsstemperatur:	N.A.
Damp tetthet:	Not determined
Antennelighetspunkt:	== °C
Fordampingshastighet:	Not determined
Damptrykk:	Not determined
Relativ tetthet:	N.A.
Spesifikk tetthet:	2,2 g/cm ³
Damp tetthet:	Not determined
Vannoppløselighet:	delvis løselig.
Oppløselighet i olje:	uoppløselig.
Viskositet:	N.A.
Selvantenningsstemperatur:	== °C - Ikke eksplosiv ell er antennelse i kontakt med luft ved romtemperatur
Eksplosive egenskaper:	==
Nedbrytningstemperatur:	N.A.
Løselighet (n-oktanol/vann):	N.A. - Produktet er en stoffblanding
Eksplosive egenskaper:	== - Ingen komponenter med eksplosive egenskaper
Brennstoff egenskaper:	N.A. - Ingen komponenter med oksiderende egenskaper

9.2. Andre opplysninger

Ingen tilleggsinformasjon

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Stabilt under normale betingelser

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilt under normale forhold

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Ingen

10.4. Forhold som skal unngås

Konstant/stabilt i normale tilstander

10.5. Uforenlige materialer

Ingen spesiell

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Eksponeringsveier:

Svelging: Ja.

Informasjon ang. giftinnholdet følger her ut ifra stoffet:

Opplysninger ang. giftigheten som sådan er ikke disponible. Man må derfor forholde seg til de

Sikkerhetsdatablad DS

tilstedeværende konsentrasjonene i hvert enkelt stoff for å vurdere virkningene av giften

The following tests refer to a mixture with a similar composition

Informasjon ang. giftinnholdet følger her referert ut ifra de viktigste stoffene i preparatet:

Toksikologisk informasjon om produktet:

N.A.

Toksikologisk informasjon om de viktigste stoffene i produktet:

fri krystallinsk silika ($\varnothing > 10 \mu$) - CAS: 14808-60-7

a) akutt toksitet:

Test: LD50 - Eksp.måte: Gjennom munnen > 2000 mg/kg

Test: LD50 - Eksp.måte: Hud > 2000 mg/kg

Etsende/Irriterende effekt:

Hud:

Kontakt kan forårsake irritasjon.

Øyne:

Produktet kan forårsake alvorlige øyeskader ved kontakt.

Risiko for kreftfremkalling:

IARC (International Agency for Research on Cancer) mener at krystallinsk silika som inhaleres på arbeidsplassen kan være en årsak til lungekreft hos mennesker.

Allikevel vises det til at krefteffekten avhenger av karakteristikkene til den krystallinske silika og av de biologisk-fysiske miljøforholdene. Det er tilsynelatende bevist at risikoen for å utvikle kreft er begrenset til personer som allerede lider av silikose.

I følge nåværende kunnskap, vil arbeidtakernes beskyttelse mot silikose være ivaretatt ved å respektere de nåværende grenseverdiene for eksponering.

Mutagenitet:

Ikke konstatert noen effekter.

Teratogenesis:

Ikke konstatert noen effekter.

Inneholder sement. Sement gir ved kontakt med svette eller andre kroppsvæsker en kraftig alkalisk reaksjon. Derfor må kontakt med øynene og huden unngås.

Hvis ikke noe annet er spesifisert, må informasjonen påkrevd i reguleringen (EU)2015/830 som er opplistet under anses som ikke anvendbar.:

- a) akutt toksitet
- b) hudetsing/irritasjon
- c) alvorlig øyeskade/irritasjon
- d) puste- eller hudsensibilisering
- e) cellemutagenitet
- f) kreftfremkallenhet
- g) reproduktiv toksitet
- h) STOT - enkelt eksponering
- i) STOT - gjentatt eksponering
- j) innåndingsfare

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Brukes etter gode arbeidsmetoder, slik at spredning av produktet i miljøet unngås

N.A.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

N.A.

12.3. Bioakkumuleringsevne

N.A.

12.4. Mobilitet i jord

N.A.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

vPvB stoffer: Ingen - PBT stoffer: Ingen

12.6. Andre skadelige virkninger

Sikkerhetsdatablad DS

Ingen
Ingen tilgjengelige data for stoffblandingen.

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Gjennvinning om mulig.

Når anvendelig, referer til følgende normativer: 91/156/EEC, 91/689/EEC, 94/62/EC och følgende tillegg.

Avhending av herdet produkt (EAL-kode): 17 01 01

Avhending av ikke herdet produkt (EAL-kode): 17 01 06*

Den foreslåtte europeiske avfallskoden er basert på sammensetningen av produktet. Avhengig av bruksområdene kan det være nødvendig å tildele avfallet en annen kode.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer

Ufarlig produkt i henhold til transportloven.

ADR - Fareidentifikasjonsnummer: ==

14.2. FN-forsendelsesnavn

N.A.

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR-Klasse: ikke farlig gods.

ADR- nummer: NA

IATA-klasse: ikke farlig gods.

IMDG-klasse: ikke farlig gods.

N.A.

14.4. Emballasjegruppe

N.A.

14.5. Miljøfarer

Havforurensende: Nei.

N.A.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

N.A.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Nei.

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser / særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Dir. 98/24/EF (Risikoen knyttet til kjemikalier på arbeidsplassen)

Dir. 2000/39/EF (Erhvervsmessige eksponeringsgrenseverdier)

Regulering (EF) nr. 1907/2006 (REACH)

Regulering (EF) nr. 1272/2008 (CLP)

Regulering (EF) nr. 790/2009 (ATP 1 CLP) og (EU) nr. 758/2013

Regulering (EU) 2015/830

Regulering (EU) nr. 286/2011 (ATP 2 CLP)

Regulering (EU) nr. 618/2012 (ATP 3 CLP)

Regulering (EU) nr. 487/2013 (ATP 4 CLP)

Regulering (EU) nr. 944/2013 (ATP 5 CLP)

Restriksjoner knyttet til produktet eller stoffene det inneholder, i henhold til vedlegg XVII av Forordning (EF) 1907/2006 (REACH) og påfølgende endringer:

Restriksjoner knyttet til produktet:

Begrensning 3

Restriksjoner knyttet til stoffene det inneholder:

Ingen restriksjoner.

Sikkerhetsdatablad DS

REACH Regulation (1907/2006) – All. XVII: N.A.
Produktet inneholder Cr (VI) under grensene angitt i Annex. XVII pkt.47. Respekter holdbarheten ihht. til informasjonen angitt på forpakningen.
Lovdekret nr.81 av 9.april 2008 vedrørende "Farlige stoffer i Kapitel 1 Vern mot kjemikalier"
Direktiv 2000/39/EC og s.m.i. (Eksponeringsgrenseverdier)
Lovdekret nr.152 av 3.april 2006 og deretter følgende modifikasjoner og tillegg. (Miljøvernbestemmelser)
Direktiv 105/2003/EC (Seveso III): N.A.
ADR– IMDG Code – IATA
VOC (2004/42/EC) : N.A. g/l

P.Nr.Norge: : 19079

MAL KODE: 00-4 (1993)

Sosial dialog om respirabel krystallinsk silika:

26. april 2006 ble det signert en multi-sektor sosial dialog, basert på "Guide to Good Practices", for beskyttelse av helse for arbeidstakere som er i kontakt med produkter som inneholder krystallinsk silika.

Avtalens tekst publisert i G.U. European Union (2006 / C 279/02) og "Guide to Good Practices" med vedlegg, er tilgjengelig på www.nepsi.eu. Disse tilbyr retningslinjer og nyttig informasjon for håndtering av produkter som inneholder respirabel krystallinsk silika.

Provisions related to directive EU 2012/18 (Seveso III):
Seveso III category according to Annex 1, part 1
NA

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet
Nei

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Tekst til setninger brukt i avsnitt 3:

H315 Irriterer huden.

H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

H318 Gir alvorlig øyeskade.

H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

Avsnitt som er endret fra forrige revidering:

AVSNITT 3: Sammensetning / opplysninger om bestanddeler

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Dette dokumentet er utarbeidet av en kompetent person som har fått egnet opplæring.

Bibliografiske hovedkilder:

ECDIN - Environmental Chemicals Data and Information Network - Joint Research Centre,
Commission of the European Communities

Sikkerhetsdatablad DS

SAX's DANGEROUS PROPERTIES OF INDUSTRIAL MATERIALS - Eight Edition - Van Nostrand Reinold

Informasjonen som er å finne der er basert på vår kunnskap ifølge ovennevnte informasjon.. De refererer kun til oppgitt produkt og gir ikke kvalitetsgarantier.

Brukeren må forsikre seg om at informasjonen er egnet og komplett avhengig av bruksområde. Dette skjemaet annullerer og erstatter alle tidligere utgivelser.

ADR:	Europeisk avtale om transport av farlig gods på vei.
CAS:	Chemical Abstracts Service (avdeling av American Chemical Society).
CLP:	Klassifisering, merking, emballering.
DNEL:	Beregnet nivå uten virkning
EINECS:	Europeisk fortegnelse over eksisterende kjemiske stoffer.
GefStoffVO:	Forordning om farlige stoffer, Tyskland.
GHS:	Felles internasjonalt system for klassifisering og merking av kjemikalier.
IATA:	International Air Transport Association.
IATA-DGR:	Farlig gods-regulering fra "International Air Transport Association" (IATA).
ICAO:	International Civil Aviation Organization.
ICAO-TI:	Tekniske instruksjoner fra "International Civil Aviation Organization" (ICAO).
IMDG:	International Maritime Code for farlig gods, forskrifter om transport av farlig gods til sjøs.
INCI:	Internasjonal nomenklatur for kosmetiske ingredienser.
KSt:	Eksplisjonskoeffisient.
LC50:	Dødelig konsentrasjon, for 50 prosent av test population.
LD50:	Dødelig dose dose, for 50 prosent av test population.
LTE:	Langvarig eksponering
PNEC:	Beregnet konsentrasjon uten virkning.
RID:	Regulering angående internasjonal transport av farlig gods med jernbane.
STE:	Kortvarig eksponering
STEL:	Kortsiktig eksponeringsgrense.
STOT:	Giftighet for spesifikt målorgan.
TLV:	Terskelgrenseverdi.
TLVs:	Norsk terskelgrenseverdi
TWATLV:	Terskelgrenseverdi for tidsvektet gjennomsnitt 8 timer per dag. (ACGIH-standard).
OEL:	Stoff med en EU-grense for yrkeseksponering.
VLE:	Threshold Limiting Value.
WGK:	Tysk vannfareklasse
TSCA:	United States Toxic Substances Control Act Inventory
DSL:	Canadian Domestic Substances List
N.A.:	Ikke disponibel